JAARSTUKKEN 2021

STICHTING WORM

Boomgaardsstraat 71
Rotterdam

Inhoudsopgave pagina

1. Bestuurs- en jaarverslag 2

1.1 Bestuursverslag 3

1.2 Jaarverslag 6

2. Jaarrekening

2.1 Balans per 31 december 2021 23

2.2 Functionele rekening van baten en lasten 24

2.3 Algemene toelichting 26

2.4 Toelichting op de balans 27

2.5 Toelichting op de rekening van baten en lasten 31

3. Overige gegevens

3.1 Bepalingen omtrent resultaatbestemming 37

3.2 Controleverklaring

JAARVERSLAG 2021

BESTUURSVERSLAG STICHTING WORM

Inleiding
In dit bestuursverslag besteden we aandacht aan het exploitatieresultaat, onze financiële positie en aan de governance. Daarna vervolgen we met het kwalitatieve jaarverslag.

Het jaar 2021 werd, net als 2020, gekenmerkt door de coronapandemie en de beperkende maatregelen als gevolg daarvan. Waar mogelijk realiseerde Worm de activiteiten zoals gepland. Waar nodig (en dat was meer regel dan uitzondering) realiseerde Worm alternatieve activiteiten, al of niet met fysiek gesloten deuren voor publiek. De organisatie vervulde ondanks de maatregelen steeds haar rol als aanjager van en ruimte voor productie, programmering en distributie van kunst, artistiek experiment, menselijke ontmoeting, stedelijke samenwerking en botsing en ontwikkelaar van cultuur.

Met dank aan reguliere subsidie en de aanvullende overheidssteun die WORM ontving konden de financiële zorgen beperkt worden en kon de organisatie zich richten op de inhoudelijke vraagstukken.

De uitdagingen van 2021 hebben nieuwe perspectieve gegeven in het denkproces over de rol en toekomst van Worm. Worm heeft een belangrijke maatschappelijke taak en wil anticiperen om deze taak in de onzekere tijd die voor ons ligt goed te kunnen blijven vervullen. Daartoe wordt de komende jaren, naast het inhoudelijk beleid, ook op de administratieve organisatie, de governance-structuur en de financiële positie ingezet.

exploitatieresultaat
De stichting kende in 2021 een positief exploitatieresultaat van €175.086,- Dit bedrag wordt verdeeld over onttrekking uit de bestemmingsreserves UBIK/Cash (€3.720), het terras (€2.530), en de website (€955) en een toevoeging aan de bestemmingsreserve Continuïteit Inkomsten Kunstenaars.

financiële positie
WORM heeft voldoende liquiditeit door de bestemmingsreserves, het eigen vermogen is met €16.258 klein.

Om de risico's die gepaard gaan met de onzekerheid als gevolg van onder meer de coronapandemie af te dekken legt WORM een bestemmingsreserve Continuïteit Inkomsten Kunstenaars aan. Deze middelen worden aangewend in geval van toekomstige beperkende maatregelen om inkomsten voor kunstenaars en cultuurwerkers te kunnen continueren.

Om bedrijfsrisico's voldoende af te dekken en continuïteit van de stichting te waarborgen streeft WORM naar een weerstandsvermogen van € 200.000. Worm zal in de komende jaren inzetten op opbouw van het weerstandsvermogen tot dit niveau.

Overig jaarrekening
De wisselende beperkende maatregelen als gevolg van de coronapandemie hadden veel aanpassingen in de activiteiten, de bezoekersaantallen en het verplaatsen, aanhouden of restitueren van tickets tot gevolg. Om de administratie hieromtrent inzichtelijk te houden zal WORM, mede op advies van de accountant, inzetten op een verplichtingenadministratie. Door de financiële verplichtingen met betrekking tot programmering en producties beter zichtbaar te maken in onze rapportages ontstaat er meer grip op de uitgaven.

governance
Het bestuur van stichting WORM onderschrijft de 8 principes van Cultural Governance. Dit wordt praktisch als volgt uitgewerkt:

Het bestuur ziet erop toe dat de organisatie met de uitvoering van haar activiteiten culturele waarde creëert. In 2021 is dat onder andere gedaan door een gastvrij huis te zijn voor kunstenaars van over de hele wereld om in WORM producties te maken en te presenteren. Door lokale gemeenschappen van cultuurwerkers, kunstenaars en artiesten te verbinden aan deze internationale artiesten worden nieuwe vrienden gemaakt, ontstaat interessant nieuw werk en vergroten Rotterdamse cultuurwerkers hun mobiliteit. Het contact tussen globaal en local was tijdens de beperkende maatregelen in het kader van de pandemie niet vanzelfsprekend, en daar waar dit wel mogelijk was kwam een golf van energie vrij. Door hierover te publiceren op onze website, met twee papieren

magazines, op sociale media, via radio- en AVbroadcasts en in de (inter)nationale pers is voor alle belangstellenden te volgen wat de stichting aan activiteiten heeft ondernomen en wat de impact van deze activiteiten zijn.

De bestuursleden voor medewerkers van WORM toegankelijk en zijn ze in voorkomende gevallen aanwezig bij plan- en beleidsvorming, afspraken met externen, zoals gemeente, partnerorganisaties en formele instanties. Het bestuur is daarbij onafhankelijk en alert op belangenverstrengeling. Daar waar het risico op verstrengeling aanwezig is, wordt dit op de bestuursvergadering zorgvuldig besproken en worden afspraken gemaakt en vastgelegd. In 2021 ging dit over de betrokkenheid van bestuurslid Thijs Barendse als producent van Rotterdam Late Night, en Prya Bisambhar, die redactie en presentatie van The Animal Reader verzorgt. Beide activiteiten vinden (deels) in WORM plaats. In de bestuursvergadering is vastgesteld dat er geen sprake van ongewenste belangenverstrengeling. Ook de nevenfuncties van de bestuursleden leiden niet tot belangenverstrengeling. Het geheel van maatschappelijke posities van de leden is complementair en levert een rijke bron voor beleidsvorming en feedback op. Er is geen sprake van ongewenste strategische belangenverstrengeling, bijvoorbeeld met andere culturele, maatschappelijke of educatieve organisaties.

In het bestuur is sprake van een duidelijke en formele takenverdeling. Met de algemeen directeur worden in bestuursvergaderingen de algemene zaken besproken met betrekking tot het functioneren en de resultaten van de organisatie. De directeur informeert daarbij het bestuurd over mensen en middelen, activiteiten, wetten en regelgeving, WORM als werkgever, plannen en beleidsvoorstellen. De bijeenkomsten zijn wederkerig: het bestuur vraagt de directeur naar diens indrukken en plannen. Daarbij kennen bestuursvergaderingen een gedeelte die zich in hoofdzaak richt op de operationele aspecten van de stichting en een gedeelte dat zich richt op beleidsvorming. Voorbeelden van dat laatste is de bijdrage aan WORM aan het manifest Rotterdam Inclusief of WORM's maatschappelijke betrokkenheid.

In 2021 is vastgesteld dat het bestuur in feite 'op afstand' functioneert, en dat een structuur met Raad van Toezicht - directeur/bestuurder beter aansluit bij deze praktijk. Die structuur wordt in 2022 gerealiseerd, met wijziging van de statuten. Daarbij geldt onverminderd dat in de RvT de deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid is gewaarborgd. Het bestuur is in 2021 in samenstelling ongewijzigd. In 2022 worden twee Raad van Toezichtposities vacant. De invulling van deze posities zal zorgvuldig, afgewogen en transparant tot stand komen.

Ook in 2021 heeft de voorzitter en de penningmeester van het stichtingsbestuur een functioneringsgesprek met de algemeen directeur gevoerd, waar het onderlinge functioneren en het functioneren van de algemeen directeur in diens operationele opdracht is besproken. De algemene conclusie van dit gesprek was dat er sprake is van wederzijdse tevredenheid over het functioneren. Datzelfde geldt voor de onderlinge samenwerking tussen

de leden van het bestuur.

In 2021 is door omstandigheden geen jaarlijks gesprek geweest met de Personeelsvertegenwoordiging. Dit gesprek wordt in 2022 weer opnieuw opgepakt. Het beleid ten aanzien van risicobeheersing en controle is vastgelegd in de AOIB. Dit document vormt de richtlijn van handelen als het gaat om de financiële en administratieve beheersing. Vastgesteld is dat de RI&E aan herziening toe is, dit wordt in 2022 gerealiseerd. Binnen het bestuur is een vertrouwenspersoon aangesteld. Daarnaast is er een externe persoon waar medewerkers in vertrouwen mee kunnen spreken. Er is nog geen interne gedragscode- of integriteitscode vastgesteld. Dit zal in de loop van 2022 gebeuren. Er is geen sprake van bovenmatige beloningen of ontslagvergoedingen. Bestuursleden zijn onbezoldigd en de algemeen directeur is conform CAO NPF ingeschaald, waarmee de zogeheten WNT-norm niet wordt overschreden. Bestuursleden hebben een aanstelling van maximaal twee maal vier jaar en de algemeen directeur heeft een een contract voor onbepaalde tijd.

Het bestuur is in 2021 vier maal in vergadering bijeengekomen, waarbij aan de hand van rapportages en toelichtingen van de algemeen directeur gesproken is over de financiële resultaten, de inhoudelijke plannen en resultaten, de voortgang van de organisatie en de

aanpassingen van gebouw en faciliteiten. De vergaderingen vonden gezien de omstandigheden overwegend plaats via videoconferentie. De notulen werden verzorgd door externe notulist Wouter Kloot.

Het bestuur van stichting WORM bestond in 2021 uit:
Tina Rahimy (voorzitter, nevenfuncties ondernemer en filosoof)
Aukje Bolle (penningmeester, nevenfuncties directeur Kunstgebouw, lid raad van toezicht De Kom, bestuurslid / penningmeester De Dependance, bestuurslid ICCR (International Conducting Competition Rotterdam)
Ray van Santen (secretaris en vertrouwenspersoon, nevenfunctie muzikant en zakelijk directeur festival de Parade)
Prya Bisambhar (lid, nevenfunctie journalist)
Thijs Barendse (lid, nevenfunctie directeur De Dependance)
Mark Schotman (lid, nevenfunctie docent ondernemerschap Willem de Kooning Academie)

Rotterdam, 30 maart 2022
namens bestuur en medewerkers,

Janpier Brands
algemeen directeur stichting WORM

ACTIVITEITENVERSLAG STICHTING WORM 2021

Inleiding

In dit gedeelte van het jaarverslag vertellen we over de activiteiten die we in 2021 hebben ondernomen, het eerste jaar van een nieuw cultuurplan-periode, waarin we zijn toegetreden tot de Rijks Basisinfrastructuur (BIS). We staan stil bij op welke wijze we onze plannen hebben aangepakt en geven daarbij aandacht aan de gevolgen van de pandemie. We geven aan wat onze ontwikkelingen met betrekking tot de Codes D&I, Fair Practice en Cultural Governance zijn geweest, en staan uitgebreid stil bij de activiteiten die ondanks de pandemie hebben kunnen plaatsvinden in en om WORM. Naast publieksactiviteiten, die deels tot stand kwamen door streaming, geven we veel ruimte aan producties en residenties die in WORM zijn gerealiseerd. We geven een beeld van de samenwerkingen die we in 2021 zijn aangegaan, waaronder de internationale samenwerkingen en de afronding van het project WORM >>> Netwerkpodium. Nadat we de ontwikkelingen bij ons PR-team, onze organisatie en het gebouw hebben beschreven sluiten we af met een korte vooruitblik op 2022.

Eerste jaar BIS en Cultuurplan Rotterdam

2021 is het startjaar van de plannen die we in onze toegekende aanvragen voor 2021-2024 bij het ministerie van OCW en de gemeente Rotterdam hebben gepresenteerd. Uiteraard bemoeilijkte de pandemie de realisatie van deze plannen. Met name het fysieke publieksbereik en de distributie van producties konden simpelweg niet worden gerealiseerd. Binnen de mogelijkheden die er wél waren is het gelukt om een begin te maken met wat ons voor ogen staat: de ontwikkeling, presentatie en distributie van manifestaties op de intersectie van (populaire) cultuur, beeldende kunst en podiumkunst. Met dit idee hebben we het afgelopen jaar onze organisatie ingericht, kunstenaars, artiesten en cultuurwerkers ondersteund en zijn onze lokale, nationale en internationale netwerken uitgebreid en verdiept.

We hebben verschillende prototypes ontwikkeld, waarvan een aantal op festivals en podia buiten Rotterdam hebben gespeeld. Voorbeelden hiervan zijn de expositie van Harmen Meinsma op Noorderzon in Groningen, de podcast/expo van Kladmuur in het Groninger museum, de ontwikkeling van werk van Claire Rousay op podia en media wereldwijd en de hybride presentatie Ghost Sound, dat simultaan vanuit Rotterdam en Seoul werd gebroadcast. Door de pandemie zijn alternatieve vormen van presentatie en distributie ontwikkeld -met name digitaal- die belangrijke onderdelen van onze manier van werken zijn geworden. Later in dit verslag gaan we verder in op deze producties en presentaties.

Dit verslag geeft ook een goed beeld van onze ideeën over de invulling van de gemeentelijke beleidsuitgangspunten Inclusie, Innovatie en Interconnectiviteit. We menen dat WORM in Rotterdam een belangrijke rol speelt in de realisatie van deze uitgangspunten. Daarbij hebben we, zoals ook in onze plannen genoemd, veel ruimte voor Rotterdamse cultuurwerkers en kunstenaars. We zoeken zelf actief naar interessante mensen, tegelijkertijd weten steeds meer Rotterdammers ons te vinden, en doen fantastische voorstellen voor producties en events. Datzelfde geldt voor samenwerkingen met organisaties die zich niet in het culturele domein bevinden, zoals met formele instellingen als WMO Radar, Albeda (en andere onderwijsinstellingen), stichting MANO (die zich o.a. richt op nieuwe Rotterdammers) en informele organisaties op het sociaal-artistieke snijvlak.

In onze plannen hebben we aangegeven dat we voor producties die we ontwikkeld hebben of die we interessant vinden een ‘alternatief circuit’ opzetten. In Nederland zijn daarvoor samenwerkingen opgezet met podia en festivals, waar we met onder andere Clash Groningen, Welcome To the Village Leeuwarden en Marrès in Maastricht de eerste projecten hebben gerealiseerd. Verder ontwikkelen we internationale netwerken, met podia, festivals en werkplaatsen over de gehele wereld. Een voorbeeld is Venues from the Future, een samenwerkingsverband van podia in Polen, België,

Spanje, Denemarken, Servië en Kosovo. Met Spin, Beursschouwburg en VK - drie organisaties in Brussel - zijn intenties voor langdurige samenwerking afgesproken. In Rotterdam werken we strategisch samen met onder andere het HipHopHuis, naast verschillende andere operationele en inhoudelijke samenwerkingen.

Consequenties Covid-19

2021 is het 'tweede covid-jaar'. Door alle steun (van het ministerie, van fondsen, van de stad) was het voor WORM mogelijk alle medewerkers (in loondienst en freelance) aan boord te houden. Daardoor bleef het ook mogelijk door te gaan met residenties, het verzorgen van broadcasts en om snel te schakelen als er weer mogelijkheden waren open te gaan voor publiek. Hoewel we begrip hebben voor de zware taak die de overheid heeft bij het nemen van maatregelen in een onzekere tijd van een pandemie, hebben we het beleid als wispelturig, gevaarlijk en oneerlijk ervaren. Wispelturig, omdat het voor ons vaak niet mogelijk was de logica van de maatregelen te begrijpen. Winkels die wél open mochten zonder (veel) controle en cultuurorganisaties niet. De aangehouden sluitingstijden. De avondklok. De mondkapjes. Het vasthouden aan QR-codes in onze sector zonder duidelijkheid over het effect. Dansen met Janssen. Gevaarlijk, omdat door maatregelen en de onderbouwing daarvan groepen mensen tegenover elkaar kwamen te staan. Gevaarlijk was ook de situatie van het criminaliseren van nachtcultuur, dat zich het afgelopen jaar in de illegaliteit voltrok, met risico's met betrekking tot brandveiligheid en gezondheid. Ook gevaarlijk, omdat de strategie van 'groepsimmuniteit' van de overheid grote risico's voor kwetsbaren betekent. En tot slot de gevaarlijke situatie voor jonge mensen, die geen of weinig mogelijkheden hadden om samen te komen, goed onderwijs te krijgen of toekomstperspectief missen. Oneerlijk, omdat het ecosysteem van kunst- en cultuur de laagste prioriteit leek te hebben, tegenover de steun die bijvoorbeeld de luchtvaart kreeg. Dit terwijl onze samenleving de verbeeldende en verbindende kracht van de sector juist in tijden van grote onzekerheid - de pandemie, de huidige crisis in Oekraïne, de klimaatcrisis, de huidige inflatie niet kan missen (en vervuilende industrie kan missen als kiespijn).

Wat ons daarin vooral opvalt is dat er een gebrek aan kennis bij de beleidsmakers lijkt te zijn van de sector, specifiek voor organisaties die zich richten op populaire cultuur. Staand en dansend publiek, interactie met artiesten, informaliteit en spontaniteit, de avond en de nacht: het lijkt soms alsof beleidsmakers zich uitsluitend het beeld van een museum of theater kunnen oproepen, en niet die van dansende, pogoënde of aandachtig staand luisterende bezoekers van een club.

Codes

WORM onderschrijft de codes Diversiteit en Inclusie, Cultural Governance en Fair Pay. De codes zijn een levend onderdeel van onze beleidsplanning en -evaluatie en van ons operationele handelen.

Wat betreft de code Fair Practice:

We gebruiken de tabel voor beeldende kunst van het Mondriaanfonds en de richtlijn van de SENA. In gevallen waarin de richtlijnen niet voorzien, zorgen we voor een redelijk honorarium waarin we gezamenlijk (artiest en programmeur) een afweging maken van wat redelijk is. Dat is bijvoorbeeld als ook gebruik wordt gemaakt van onze studio's. De uitvoering van Fair Pay is daardoor in ontwikkeling en onderwerp van gesprek. Er is goede steun van het Fonds Podiumkunsten door de Podium Startregeling, waardoor het mogelijk is om artiesten te kunnen blijven betalen, óók bij gecancelde optredens. Hier hebben we in voorkomende gevallen gebruik van gemaakt.

In 2021 zijn we aangesloten bij het Pensioenfonds van de Nederlandse bibliotheken en volgen we nu de CAO. Alle medewerkers in loondienst zijn volgens de CAO ingeschaald, freelancers ontvangen een honorarium gebaseerd op bruto CAO + 40%. Daar waar we twijfelen zoeken we contact met een collega-instelling, zoals TivoliVredenburg. Met de komst van een nieuw HR-team

werken we aan beleid ten aanzien van veiligheid, carrière-ontwikkeling en diversiteit. Daar worden we bij ondersteund door het HR-team van De Doelen in Rotterdam. In 2021 is gewerkt aan, het WORM-Intranet, waarop onder andere informatie aangaande CAO, de richtlijnen mbt veiligheid, het beleid en financiën toegankelijk wordt gemaakt.

Wat betreft de code Diversiteit en Inclusie
WORM's manier van werken, waarbij we programma's dialogisch met partners tot stand laten komen, zorgt voor diversiteit. We gebruiken de netwerken die op deze manier ontstaan voor recruitment op het moment dat er vacature's zijn. Zo ontstaat een opwaarts cyclisch proces waarin de representatie van programmering en partners terug te zien is in onze organisatie.

Ons beleid, waaronder ook doelstellingen ten aanzien van representatie, gendergelijkheid en veiligheid, is in ontwikkeling en wordt in 2022 vastgesteld.

WORM is met de Rotterdamse cultuurorganisaties TR, Music Matters en MAMA initiatiefnemer en deelnemer van het manifest Cultuur Inclusief. Het manifest is in 2021 gepresenteerd, en inmiddels ondertekend door meer dan 20 instellingen. Vanuit hier gaan we werken aan een breed en duurzaam inclusiebeleid in onze organisatie.

Wat betreft de code Governance/code Cultuur
In 2021 hebben we de voorbereidingen getroffen om over te gaan van een Stichtingsbestuur met algemeen directeur naar een Raad van Toezicht met directeur-bestuurder. Dit is in mei 2022 afgerond. In bestuursvergaderingen wordt, naast de financiële- en beleidscyclus, ook aandacht gegeven aan belangenverstrengeling en zelfevaluatie. Met de directeur heeft in 2021 een voortgangsgesprek plaatsgevonden. Jaarverslagen en beleidsplannen zijn publiek toegankelijk en te vinden op onze website. Regelmatig ontvangen we naar aanleiding van de beleidsplannen verzoeken om hierover te spreken, van collega-instellingen, collectieven en kunstenaars. In de bestuursvergadering van maart 2022 vindt een uitgebreide evaluatie conform de code plaats.

Activiteiten

broadcasting
WORM is in 2021 doorgegaan met de organisatie en presentatie van programma's. Daar waar dit noodzakelijk of gewenst was, deden we dit on-line, door een rechtstreekse AV-broadcast te verzorgen. In totaal zijn hier ruim 30.000 kijkers mee bereikt, waarbij producties ook on-demand via Youtube te zien zijn. Hier zien we het effect van de long-tail: ook artistieke en culturele niches bereiken zo wereldwijd een publiek. In de tweede helft van 2021 zijn we daarnaast begonnen met live-radio broadcasts en het uitzenden van door onszelf opgenomen materiaal. In een aantal gevallen hebben we programma's hybride gemaakt: met zowel een live-stream als fysiek aanwezig publiek. Ook doen we praktisch onderzoek naar performatieve vormen van broadcasting, door de broadcast als een tv-show te benaderen, met hosts, bumpers, interviews en 'reclameblokken'.

Er is in WORM een min-of-meer vast team dat de AV-producties doet en zich de afgelopen twee jaar sterk ontwikkeld heeft. Voor specifieke producties worden externe teams betrokken, zoals bijvoorbeeld bij de registratie van Rotterdam Blues van Ruwhel Emers, die werd uitgevoerd door het team van productiehuis FLOW.

Livestreams worden op 'live' momenten wisselend in aantal bekeken, soms maar door enkele kijkers, soms door honderden. Door de streams on demand beschikbaar te stellen op bijvoorbeeld Youtube komen daar kijkers bij. Onze ervaring is dat het goed en belangrijk is om live-streams te blijven maken, omdat het bijzonder werk en bijzondere situaties en opvattingen die er toe doen beschikbaar maakt voor publiek. Om aantallen te bereiken die de vergelijking met omroepen

en dedicated broadcasters kunnen doorstaan is een andere financiële en personele investering nodig dan WORM op dit moment doet.

Events, performances, expo en residenties
In onze plannen tot en met 2024 spreken we over ‘Performance’ als een hedendaagse hybride kunstvorm op de intersectie van (populaire) cultuur, podiumkunst en beeldende kunst. De pandemie heeft ons niet verhinderd om een experimentele ruimte te realiseren, waar kunstenaars, artiesten en cultuurwerkers met elkaar nieuwe vormen, ervaringen en situaties verkenden, meestal met publieke betrokkenheid en interesse. Met onze team, onze partners en voorzieningen als onze publieksruimtes, werkplaatsen en AV-techniek, is het gelukt om een jaar lang deze unieke hybride producties te maken.

Muziek en geluidskunst
Op het gebied van geluidskunst is de residentie en de show van Claire Roussay (Texas, USA), die ze samen met hybride Rotterdamse kunstenaars Ana Brumat (SI), Henrietta Müller (HU/RO) en Sandra Golubjevaite heeft gedaan, een goed voorbeeld van wat we bedoelen. De publieke presentatie was de afsluiting van een samenwerking van een week, waarin een radioshow werd geproduceerd in de WORM sound-studio, die zowel op onze eigen radiozender als op de Concertzender (NPO) werd uitgezonden, om daarna als CD/LP te worden gereleased, om lovende recensies te oogsten in toonaangevende media als Pitchfork (USA) en The Quietus (UK). Een vergelijkbaar voorbeeld betrof de residentie van Mabe Fratti, geluidskunstenaar/celliste uit Guatamala/Mexico, die in haar residentie samenwerkte met het Rotterdamse collectief RE#SISTER, dit leidde tot een fantastische presentatie, een vol huis en duurzame vriendschappen. Ook het Ghost Sound project, dat we samen met Unheard Records realiseerden, kende een vergelijkbaar verloop. De betrokken artiesten werkten samen met (geluid)kunstenaars en onderzoekers in onze studio en onze Pirate Bay (ons voor iedereen toegankelijke archief), wat leidde tot live-events, lezingen, performance en internationale live-broadcasts, onder andere met MixMixTv. Deelnemende artiesten en cultuurwerkers waren onder andere Peter Kirn (DE), Aimee Theriot-Ramos (NL), Oops.50656 (KOR), Perila (DE), Anni Nöps (EE), Yetsuby (KOR). WORM’s RE#SISTER community was ook betrokken bij de live performances.

In september lanceerde WORM een nieuwe serie events onder de naam Snackbar. In deze events gaat het om de presentatie van nieuwe, experimentele artiesten uit Rotterdam, NL en de Benelux, en hiermee een scene van publiek, makers en organisatoren te laten groeien. Optredende artiesten waren in 2021 onder andere Dennis Weijers, Tramhaus, Soon, Ilsha, The Ambassador, Huub Prins en Buurtbeheer. Een andere serie events wordt georganiseerd door celliste en experimentele Rotterdamse muzikant Lucija Gregov. Onder de titel Sonosphere vinden nieuwe, experimentele geluiden hun weg naar het publiek. In 2021 vonden twee edities plaats, met onder andere de Japanse geluidskunstenaar Fujita en de hybride kunstenaar en onderzoeker Budhaditya Chattopadhyay. In samenwerking met Yugofuturism en Le Guess Who kon WORM een bijzondere avond met Ored Recordings laten plaatsvinden, met de Kaukasische traditionele groep ZAUR NAGOY. Andere gedenkwaardige concertavonden waren onder andere van Kevv (release van zijn album), Zea (Friesland) en Song Lua Trio (Vietnam), het Catalityc Sound Festival - met oa Han Bennink en Terry Hessels, Sado Opera, de Kift (buiten en binnen), Josef van Wissem, Janneke van der Putten, het Nederlands kampioenschap Beatboxen (ism RSCW), de broadcasts van Pantropical (met oa Cao, Derozan, Blondewednesday en Etto Pacoste).

Club
Hoewel de nachtcultuur op twee weken na verboden was in 2021, konden in WORM binnen de restricties kleinschalige, aangepaste en ‘seated’ activiteiten plaatsvinden. Daarbij was vooral het doel om perspectief te bieden aan makers (producers, visual artists, organisatoren) en om het contact met de scene te behouden. Dit leverde bijzondere producties op, zoals Happy Accidents. Dit is een serie events, waarbij op basis van improv door elektronische muzikanten en visual artists instant werk wordt geproduceerd. De events werden gebroadcaststst, wanneer mogelijk met fysieke aanwezigheid van publiek. Met onze partner PRSPCT zijn een aantal seated drum’n’bass/breakcore events georganiseerd, en op de momenten dat hier ruimte voor

was zijn ook min of meer reguliere clubavonden gerealiseerd. Ook is met het label Naus Klaer samengewerkt in een bijzondere EP-release van de Rotterdamse artiest Kems Kriol.

Film

Naast de festivals (Almost) Back To The Future, Field Recordings, Camera Japan en Cinema Colombiano vonden in WORM screenings plaats in samenwerking met No Spray, AWL, Cultfilm en ontwikkelden we met buurtbewoner Ronald Glasbergen de serie 'Inhaalfilms', over films die door lockdowns vergeten dreigden te worden. In de zomer van 2021 organiseerden we samen met buurtbewoner Donn Stone en stichting Cool aan de Gang wekelijks op donderdag een film onder de naam Filmtuin. De selectie van films werd gedaan door buurtbewoners zelf. Binnen het thema 'Neighborhood' werden 16 buurtbewoners gevraagd hun favoriete film te programmeren. Het leverde een bonte verzameling op, van 'Grease' tot 'Koyaanisqatsi: Life out of Balance'. De films werden in de Eendrachtstuin in de open lucht vertoond.

Expo

Exposities komen in WORM meestal tot stand als onderdeel, afronding of startpunt van een residentie - een langdurige verblijf in WORM of een langlopende samenwerking. In de beschrijving van de (exchange)residenties komen we daar op terug. Soms zijn exposities ook een mengvorm van een installatie, performance en concert, zoals bij Klankvorm, waar de installatie - een systeem van verschillende speakers die draaiend, staand en zwevend verschillende geluidsfuncties hebben - net zo belangrijk is als het geluid dat wordt geproduceerd.

Harmen Meinsma, een jonge Rotterdamse fotograaf, werd al een tijdje door WORM gevolgd. Hij had een klein idee, namelijk om het onderwerp van zijn foto's te verbreden en niet meer alleen bejaarden te fotograferen, maar ook eigen leeftijdsgenoten en zijn eigen Rotterdamse (queer) (club)scene. Vanuit deze wens zijn we samen een concept voor een expositie gaan ontwikkelen. In 2020 organiseerden we samen met Harmen een fotoshoot voor zijn in WORM uit te voeren expo POSE, waar Rotterdamse nachtvlinders in vol ornaat werden geportretteerd. De shoot werd on-line uitgezonden. Door de lockdown die op dat moment van kracht was, was het getuige kunnen zijn van uitzinnig aangeklede jonge mensen voor veel kijkers een enorme troost. Het vervolg waren interviews voor de DARKROOM podcast en een korte documentaire. Het resulteerde in een selectie van 9 levensgrote portretten die samen met live performances werden gepresenteerd in een expositie-context. We zagen de carrière van Harmen afgelopen jaar een vlucht nemen, met o.a. een portretserie voor RTV Rijnmond, NRC, Nooit Meer Slapen, Vice, en publicatie in internationale tijdschriften. In augustus is de expositie ook getoond tijdens Noorderzon in Groningen, als onderdeel van het programma van het Clash Festival.

De Groningse organisatie Kladmuur verzamelt beeldmateriaal en verhalen van vroege tags en graffiti uit Nederlandse steden en regio's. Met Hugo Engwerda en Mick LaRock, beiden graffitiveteranen en founders van Kladmuur, en in samenwerking met de Rotterdamse organisatie HipHipInJeSmoel (HIJS), is onze gallery ingericht. Dit vormde het decor van een driedaagse opnamesessie over Rotterdamse tag-cultuur, met pioniers uit punk-, hooligan- en hiphopwereld. Deze expo/podcastserie vormde de opmaat voor een grootschalige expositie in het Groninger Museum over Groningse pioniers, die in november opende.

The Performance Bar

Ook The Performance Bar (TPB) de speak-easy achterin WORM's gallery met een hybride van horeca en performances, liet zich niet uit het veld slaan door de steeds veranderende tijden en regels. De openingstijden varieerden van 6 uur in de ochtend, tot drie uur in de middag, tijdens etenstijd en in de vooravond. Elke keer moest er gekomen worden met een passend aanbod bij het moment. Mede daardoor kwam veel creativiteit op gang, en wat mooi was om te merken: publiek bleef trouw komen.

TPB's Daniel van den Broeke was partner van Roesologie, een langlopend onderzoeksproject van ontwerpbureau Smelt, waarin de betekenis van roes-ervaringen werd onderzocht. Onder andere Lisa Chudalla, Mohammed Boukarra en Margo van der Linde ondersteunden als coach verschillende experimenten. Het op deze manier geformuleerde theoretisch kader

zorgde voor een nieuwe manier om naar roesmiddelen en de ‘staat van roes’ te kijken. Het project is afgelopen jaar op de Dutch Design Week gepresenteerd en werd door de VPRO getipt als een van de interessante programmaonderdelen.

TPB-events vonden als dat kon in WORM plaats, maar ook in de huiskamer van Daniel - met het thema ‘verlies’ die een prachtige podcast opleverde - of in de open-air omgeving van vrijplaats Weelde op de grens van Rotterdam en Schiedam - resulterend in een performance/ritueel/spel. Toen duidelijk werd dat horeca en clubs weer open mochten - van 5 uur in de ochtend tot 10 uur in de avond - vond in TPB een ‘Early Shift Rave’ plaats om 5 uur in de ochtend.

traject mogelijk waarin er ruimte is voor deelname van Daniel en Florian aan workshops, coaching en internationale residenties.

Talks

In 2021 gingen de meeste talkshows in WORM on-line of ontwikkelden een hybride vorm waar er zowel sprake was van een broadcast als fysieke publieke aanwezigheid. Dit was het geval in de periode dat door de maatregelen slechts 30 mensen naar binnen mochten of dat er helemaal geen publiek aanwezig mocht zijn. De AV-crew van WORM ontwikkelde samen met de partners geschikte formats voor de broadcasts. Op deze manier was het mogelijk om de shows van Rotterdam Late Night (Rotterdams live-magazine), The Animal Reader (over een rechtvaardige wereld voor dieren), Frontaal (over

Naast fysieke edities van TPB zijn verschillende online producties gemaakt, zoals de productie van een dansfilm door TPB’s Florian Borstlap, een stream van het concept Democracy Realness en verschillende performance video’s van artiesten en makers uit het TPB-netwerk. Ook is een lange livestream gemaakt vanuit de skatepool bij Weelde, samen met Glasnost en het Rotterdamse radiostation Operator.

Daniel van den Broeke en Florian Borstlap, de harde kern van TPB, werden in 2021 ondersteund door Nieuwe Makersregeling van het FPK. Deze regeling maakt een

boeken met schrijvers), Manifest (over animatiefilms en met makers) en Offscreen (over Rotterdamse films en met Rotterdamse makers). Op momenten dat het mogelijk was, waren deze programma’s met publiek. De Queer & Feminist Anthology Book Release, in november uitgebracht door Unwanted Words, was samengesteld uit inzendingen van up & coming queer stemmen die zich in poëzie en spoken word uitdrukken en uit Rotterdam afkomstig zijn.

Anthony Huseyin is de curator van de sinds drie jaar lopende serie Queer Performance Art Evening. In een

laagdrempelige setting presenteren startende en gevorderde performers hun werk aan een geïnteresseerd publiek. In 2021 lukte het om ondanks alles drie edities te doen, waarvan twee on-line en één fysiek werd gerealiseerd. Tussen de lockdowns door lukte het ook om een aantal edities van de Comedy Gallery te realiseren. Organisator Jeroen Bloemhoff bracht de lokale en internationale comedyscene samen in onze galerie. Het Rotterdamse DamNedAct ging met een Brussels kunstenaarscollectief (Elisabeth Woronoff, Precy Numbi, Julie Goldsteinas) de straat op met Keep Live Art Alive! om aandacht te vragen voor de lege performance zalen, een alternatief te bieden in het commerciële circuit, en een actieve connectie te maken met mensen op straat.

Residenties, exchange residenties, producties en co-producties

Dankzij of ondanks de pandemie - wie zal het zeggen - was WORM in 2021 een warm huis voor kunstenaars en cultuurwerkers van over de hele wereld, die ruimtes en werkplaatsen in WORM gebruikten om nieuwe vrienden te maken, te produceren, te onderzoeken en om te presenteren. We noemen hier een selectie.

Natuurkundige Chris Spruijtenburg was een aantal weken te gast, bouwde installaties en repareerde onze vintage arcade-spellen, die nu weer voor al onze gasten te bespelen zijn. Onder de naam My Pandemic Year heeft curator Henriette Müller met een open call tientallen audiovisuele producties ontvangen vanuit de hele wereld, die we in een on-line event hebben gescreend. In de residentie Don't Mass With My Head ontwikkelde kunstenaar Roel Weerdenburg meerdere installaties, die bestaan uit op elkaar aangesloten schermen van afgedankte computers, televisies en monitors. De installatie is bij openingstijden van WORM ingeschakeld en te bekijken door bezoekers. Beeldend kunstenaars en ontwerpers Hyunji Jung, Nils Gunnars and Davids Danoss ontwikkelden een game, waarmee multiple players in een spelvorm op verschillende computers toegang kregen tot de WORM-Universe.

Kunstenaar en performer Ratri Notosudirdjo ontwikkelde in WORM de pop-up performance UUAHIB, waarin ze een tussengebied (liminal space) realiseerde waarin op een surrealistische en poëtische manier gevoelens van 'thuis' konden worden ervaren en uitgewisseld. De performance werd opgevoerd op het plein bij OBS 't Landje, in de buurt Cool-Zuid. Het Indonesische duo Wartakwarsa maakte tijdens hun residentie in WORM een korte documentaire, een live-show en een installatie, gebaseerd op hun onderzoek over dekolonisatie, lokale en internationale gemeenschappelijke trauma's en hedendaagse rituelen. Yalou Groeneweg presenteerde in WORM de productie 'The Impact of Flavor', een journalistieke multi sensitieve manier van storytelling, op basis van een vijf-gangen lunch, waarin ze alternatieve manieren zocht om betekenisvolle verhalen te ervaren. Klimaatactivisten XR maakten en presenteerden in WORM hun productie Dwarsliggers, the musical. In PERIOD nodigde Ben Kult acht internationale geluidskunstenaars uit om de mogelijkheden van onze geluidsstudio te verkennen. Dit leidde tot 8 audiovisuele producties, die op Vimeo werden gepresenteerd. Het multimedia hiphop-collectief VXF was in februari 10 dagen te gast in WORM, waar nieuwe tracks werden gemaakt, talkshows werden gebroadcast, mode werd ontworpen en onder de naam 'VXF Buzzin' Sessions' clips en showcases werden gemaakt van jonge Nederlandse hiphop-artiesten. Alles werd on-line gepresenteerd - en is daar nog steeds te zien - en bereikte duizenden views.

WORM Pirate Bay, ons publiek toegankelijk archief en informeel 'research centre' was de uitvalsbasis voor een serie residenties die educatieve, activistische, maatschappelijke, artistieke en performatieve functies combineren. Kulchurama bestond uit een serie paneldiscussies, workshops en presentaties, die tegelijkertijd een fundraiser waren ten behoeve van de consequenties van Covid voor Caribisch Nederland. Samen met de Haagse organisatie Bartalk is de serie How To Complain workshops gerealiseerd, waarin deelnemers kennis maakten en zich konden ontwikkelen in effectieve methodes om te klagen. De NonNonNative Art Fair (NN)was een experimenteel hybride festival, dat zich richt op Aziatische artistieke en creatieve werkers van verschillende achtergronden en disciplines. Het idee van een kunstbeurs werd gebruikt als een middel om de posities en relaties van niet ingewijden in het Nederlandse culturele landschap te onderzoeken, onder andere door samensmelting van realiteit en functie, werk en spel, en waardering en toe-eigening. NNN is een

cultureel platform dat zich richt op het Aziatische creatieve landschap in Nederland.

Het collectief Klauw bracht hun tweede editie van hun magazine in combinatie met een expo. Sekai Makoni werkte in een residentie in WORM aan een serie workshops (Period.residency) waarin de menstruatie-beleving van Zwarte vrouwen centraal staat, een serie van maandelijkse bijeenkomsten die in 2022 verder gaat. In Yamuna Forzani's Angel Delight Residency draaide WORM twee weken lang om de voorbereiding, productie, realisatie, registratie en broadcasting van hun modeshow. In de workshops verdiepten de deelnemers zich in make-up, specifieke onderdelen en tradities van Vogueing (new-wave, old way, femme, bizarre en runway), burlesque, maar ook in sexual body empowerment. De fashion show zelf was een climax waarin een magische sexy sprookjes wereld werd gecreëerd. Yamuna - een multidisciplinaire kunstenaar en ontwerper uit de UK, én lid van de Rotterdamse ballroom-click Kiki House of Angels - maakt fantastische fashion, met wol als belangrijkste materiaal. Het was een onwaarschijnlijk kleurrijke textiele, tactiele en genereuze ervaring, deels met fysiek publiek en deels met publiek die naar een stream keek. WET - een Rotterdams kunstenaarscollectief - steunden we bij de residentie van het Oekraïens collectief Freefilmers. Freefilmers is een film-beweging in Oekraïne, wiens belangrijkste focus het menselijk leven en de strijd voor gelijkheid en vrijheid. Freefilmers is vooral in het Oostelijk deel van Oekraïne actief, en werkt daar aan het mogelijk maken van onafhankelijke filmproductie en de decentralisatie van culturele processen. In WORM werden films van het collectief getoond en een residentie in Feyenoord werd gesteund.

Gedurende 2 jaar (2021-2022) zijn we samenwerkingspartner van het Rotterdamse dansperformance collectief Teddy Shouldn't Smoke. We ondersteunen hen bij het mogelijk maken van hun locatievoorstellingen en helpen in financiële zin. In 2021 ging SOLID MAYBE in première in een ondergrondse parkeergarage in Rotterdam.

De Rotterdamse kapper / DJ / kunstenaar Ivan Winter maakt sinds 2017 in samenwerking met WORM bijzondere producties. Hoorspelen, clubavonden, radio shows, exposities en podcasts, onder andere. In 2021 heeft Ivan een bijzondere productie gerealiseerd: het ontroerende De Vader, De Zoon en De Heilige Geest. De voorstelling - waarvan de première in Theater Zuidplein plaatsvond - had als onderwerp de rol en aan/afwezigheid van de vader in het leven van de vaste aanwezigen in een barbershop, en gaf een kijkje in hun levens. Onderdeel van de performance was een korte documentaire, waarin Ivan als prille vader werd geïnterviewd door zijn partner Isaura San, en een gesprek met publiek en makers. De voorstelling werd zeer positief ontvangen, onder andere in de Theaterkrant.

De choreograaf en performer Raoni Muzho Saleh ontwikkelde in WORM tijdens zijn residentie een workshopserie waarin collectief kreunen - in de setting van een koor - werd onderzocht. In een aantal wekelijkse workshops werd toegewerkt naar een publieke performance. Voor een aantal deelnemers waren de workshops en de performance levensveranderend. Samen met 6 ISLANDS zine en de Caribische auteur Nicole Römer vond in november de workshop Community Writing as a Decolonial Practice plaats. In de workshop werd onderzocht wat 'gemeenschap' voor ons betekent, in welke vormen een dekoloniale praktijk kan plaatsvinden en hoe schrijven daar een waardevol middel in kan zijn.

Pop-kunstenaar Thomas Azier gebruikte zijn residentie in WORM om een eerste verkenning te doen voor het project Glassolia. Dit gaat uitgroeien tot een koor-performance, waarvoor de soundscapes en de songs van Thomas de basis vormen. De residentie leidde tot een prototype, dat tijdens O.Lab met publiek werd gedeeld. Een ander prototype werd in WORM gemaakt door de Amsterdamse art-gang Question Collective. Via een internationale open call werden deelnemers opgeroepen mee te doen aan de online-musical Internet The Musical. Het script is in een jaar tijd op open source-wijze tot stand gekomen en op een zelfde wijze werden actrices, zangeressen, en muzikanten gerecruteerd, dit vormde de basis voor een vrolijk stemmende performance op het O.festival, na een korte repetitie en doorloop.

Verschillende performance-groepen hebben van onze faciliteiten en ondersteuning gebruik gemaakt. Hipsick Theatre monteerde hun voorstelling Shape Me, Trickster Collectief ontwikkelde de voorstelling Cyber Songs, Teddy Shouldn't Smoke maakte nieuw videowerk, Poetic Resistance deed een remake van hun productie die op het Leeuwarder festival Explore the North was geïnitieerd, KISSIEKISSIEBANGBANG werkte aan de voorstelling GenX en Moo Meyer experimenteerde met presentatievormen als voorbereiding op zijn expositie Cyber Hell die hij in 2022 in WORM gaat doen.

In onze geluidsstudio waren er in 2021 iets minder internationale residenties dan gewoonlijk, maar gezien de reisbeperkingen is dat verklaarbaar. Gedurende het hele jaar konden studenten van de opleiding Sonologie van het Haagse Conservatorium van de studio gebruik maken, waarvan vier studenten in/met/op WORM zijn afgestudeerd. In onze studio werken geluidskunstenaars, storytellers en techneuten aan sonologisch werk. Een aantal van die werken worden uitgezonden op de NPO, via de Concertzender, in het programma Dr. Klangendum. In 2021 betrof dat Jake Caleb en Clara J:son Borg, Robert Kroos, Lawrence McGuire, Xenia Gottenkieny, Jacco Weener, Woodstone Kugelblitz, Claire Rousay (al eerder genoemd), Sajjra Xhrs Galarreta, Marta De Pascalis en van Dr Klangendum zelf, dat laatste over het prille begin van een stadsontwikkelingsrevolutie en welke invloed dat heeft op cultureel Glasgow. Deze producties werden in WORM gemaakt en uitgezonden op De concertzender. Andere residenties werden afgesloten met een performance, zoals de residentie van het Deense duo Dalin Waldo & Joakim Moesgaard, die in WORM een live via onze radio uitgezonden synthesizer comedy show hebben geproduceerd.

Andere studiogasten waren onder andere Rully Irawan, FGA, Tisa Neza Herlec, Mojca Zupančič, Albert Jongstra, Lieuwe Zelle, Peggy Verzett, Robin Coops, Reinier van Houdt & Francesco Lopez, Johana & Caro, Michiel Klein, Hajo Doorn, Nia & Natalia, Sebastian Pappelardo, Fra Zedde, Frank Schouten, Linda Nijboer, Fake Me Hard, Asmus Tietchens, Edyta Jarzab, Michelle N'toumba, Moritz Geremus, Gerson Kronstadt, Ege Sahin, Lili Huston Herterich, Jeroen Deckers, Luca Koemans, Mabe Fratti, Erol Leenhouts, Marco Manconi, Pedro Carvalho, Unheard Music, Jochem Staal, Peter Pikaert, Joost Maaskant en Rin Sue.

Community

Verschillende programma's van WORM worden op community-based wijze georganiseerd. Dat betekent dat het programma tot stand komt volgens de ideeën, de belangen en de wensen van een specifieke gemeenschap. WORM dient dit geheel, door te zorgen voor geld, ruimte, faciliteiten en menskracht. We noemen hier vier voorbeelden:

De Caribbean Ancestry Club (CAC) is een community event voor mensen met een relatie tot de ABCSSS-eilanden, waar ontmoeting door eten, storytelling, muziek en spoken word wordt ondersteund.

De Poeetclub organiseert regelmatig in WORM events rondom eten, poëzie en spoken word. Zowel beginnende als gevorderde performers treden op, aanwezigen doen mee aan de Open Mike, en regelmatig zijn dit de geprogrammeerde performers van de volgende editie. Er zijn in 2021 zowel fysieke- als online edities geweest, daarnaast zijn er spin-offs ontwikkeld, zoals het concept Spoken Word Therapy.

Playground is de thuisbasis van de snel groeiende Rotterdamse Ballroomscene. Het is een safe(r) space, waar deelnemers in plaats van in een dansstudio hun oefeningen in een club-setting kunnen doen. Op deze manier komt de scene samen, leren ze van elkaar, delen ze hun ideeën en wordt voor een ongelofelijk dynamische en opgewonden vibe gezorgd.

Rotterdam Singing Choir is een experimenteel koor, zonder vaste bezetting, die tweewekelijks in WORM samenkomt. Centraal staat de verkenning van alle facetten van de stem die een samenwerking aangaan. Iedereen die dat wil kan meedoen, ervaring is niet vereist.

Festivals en makers festivals

Laverend binnen de (on)mogelijkheden van de beperkingen en navigerend op het gezonde verstand, kwamen in WORM verschillende festivals tot stand. In maart wordt al sinds jaren tijd ingeruimd voor

evenementen die in het teken staan van de Internationale Dag van de Vrouw (8 maart), dat we sinds 2020 Femfest noemen en dat een in de loop der jaren zeer uitgebreid programma heeft gekregen dat we met diverse partners samenstellen. Dit jaar vond Femfest nagenoeg helemaal online plaats, met een party, talks en workshops. De Slutstand, een actie waar vrouwen de publieke ruimte opeisen, vond plaats op het Stadhuisplein.

De thematische festivals Cinema Colombiano (september) en Field Recordings (november) vonden in aangepaste vorm plaats, waardoor er minder publiek dan gewoonlijk fysiek bij aanwezig kon zijn. Met radio-broadcasts, waarin makers en organisatoren spraken over het festival en over hun werk, kon toch een groter publiek bereikt worden. Door een samenwerking met November Music (Den Bosch) kon de zaterdagavond van Field Recordings worden afgesloten met een optreden van Marja Nuut (EE).

Het makersfestival Zinecamp (november) kon gelukkig met een beperkt aantal restricties plaatsvinden. Zinecamp, een festival over het maken van DIY-zines, vindt al een aantal jaar plaats in WORM en wordt georganiseerd met artist-driven communities, presentatie-instellingen zoals Print Room en opleidingen zoals het Piet Zwart Instituut. De coördinatie werd dit jaar door een nieuwe, jonge groep van Zine-makers uitgevoerd. Honderden liefhebbers en makers bezochten het weekend, en deden mee aan workshops en lezingen, bezochten de stands en kochten werk.

Het makers- en analoge filmfestival (Almost) Back To The Future (BTTF) vond in december plaats, en richt zich op geïnteresseerden en makers van producties en projecties uit fotochemische film labs en optisch geluid. In WORM bevindt zich de Filmwerkplaats (FWP), het enige door kunstenaars gerunde fotochemische filmlab van Nederland. De FWP is sterk internationaal verbonden met geestverwanten uit alle hoeken van de wereld, die werk, materiaal en methodes uitwisselen en laten circuleren, en residenties organiseren. BTTF is het festival waar al deze bewegingen samenkomen. Deze keer in een aangepaste en kleine opzet in verband met de op dat moment geldende restricties. Desondanks was er een uitgebreid programma, met een focus op hedendaagse artistieke ontwikkelingen, met nieuw werk gemaakt in de Filmwerkplaats en recente korte films afkomstig uit het internationale circuit van makers-labs, waaronder Ben Rivers, Peter Tscherkassky en Tomonari Nishikawa. Ook waren er meerdere (live) performances, met live soundscapes en -begeleiding. Hoogtepunten uit het festival waren Ebb & Flow, een expanded cinema performance met visuals door Lichun Tseng en geluid van Robert Kroos, het imposante Motion Picture Panorama - een 360° bewegend 16mm film panorama - door filmtechnicus Nico Komen die een uniek apparaat bestaande uit 16-tal filmprojectoren heeft ontwikkeld. En met een voorstelling van Esther Urlus, Grande Finale, een installatie geïnspireerd op de panorama schilderijen van het einde van de 19e eeuw.

Naast onze ‘eigen’ festivals die we met kleinschalig opererende partners realiseren, zijn we partner van gevestigde (inter)nationale festivals. In 2021 werkten we samen met o.a. het IFFR, New Skool Rules, Left of the Dial, RSCW, ExtraExtra, Camera Japan en Tec Art. Een speciale positie hierin neemt het festival O. (voorheen Operadagen). WORM was de locatie voor producties die zich nog in het proces van maken bevonden, en zich onder de naam O.LAB als prototype presenteerden. Deze manier van werken: het publiek maken van een artistiek proces, halffabricaten en ‘probes’ - past goed bij WORM. We hebben aan deze makers onze ruimte aangeboden en technische en inhoudelijke ondersteuning geleverd. Twee prototypes zijn door WORM geïnitieerd - de koor-installatie Glasolia van pop-

kunstenaar Thomas Azier en de on-line musical ‘Internet the Musical’ van het Amsterdamse Question Collective. Met beide producties doen we een vervolg in 2022. In dat jaar gaan we ook verder met de O.LABs.

Radio WORM
Na een paar maanden proefuitzendingen in 2020 zijn we in 2021 echt van start gegaan met Radio Worm. Het concept is een soort community/art radio te creëren met veel live-uitzendingen. We vroegen dan ook mensen uit allerlei richtingen om radioshows te maken; sommigen hadden geen enkele ervaring, anderen waren weer tamelijk geroutineerd.

Het resultaat was: verschillende experimentele kookprogramma’s (Tarik Aouragh, Yoana Busova, Alina Turdean, June Yu), sexualiteit & LGBTQ (Pirate Bay, Repelsteeltje, Nightly Manifesto, Tailbone talks), Muzieknerds (Hoekboudt, Jan Rodenburg, Marius, Fly Robin Fly, Omwijs, Hans Tweedehands, Smoothieman Comes Alive, Drone Candy, Werm Radio, Samizdat, Boaz, 10 voor 010 Rotterdam), Theater/kappers (Ivan Winter), fietsenmakers (Nachschub aus der Wurstfabrik), (geluids)kunstenaars (Joshua Thies, Buxusbitch, Rowan van As, Jeroen Kusters, Fucking Good Art, Ever Widening Circles, Allie and Francis, Antrianna Moutoula, Sandra Golubjevaite, Tracy Hanna & Daniel Tuomey, Lili Huston-Herterich, Woodstone Kugelblitz), electronische muziek (FOMO, DET Thursday, Malafide Records, I forgot how to dance, Wednesday doesn’t exist) musici en componisten (Resister, Jacco Weener, Ege Sahin, Jorrit Westerhof, Suzana Lascu) Antilliaanse muziek (Gerson Kronstadt), Colombiaanse cultuur en chaos (Cinema Colombiano), interviews (Nynke Schaaf, The Side Entrance), volksmuziek (de hi-fi show, Willy Darktrousers, Grof Folklore), filosofie en cultuur (Florian Cramer, Zeynep en Alexandra), politiek (herrie bij de koffie, praten met de politie) en verder een groeiend aantal programma’s van niet-Rotterdamse correspondenten; Vitamina (zuid-korea), Kosmos Club (Amsterdam/uk), Radio Loos (Den Haag), Wreck This Mess (Amsterdam/USA), Philipp Petit (Frankrijk).

In totaal gaat het om een vast aantal van 85 radiomakers die op regelmatige basis programma’s maken. In 2021 bereikte WORM radio zo’n 11.000 luisteraars per maand. Inmiddels is er een app, worden er regelmatig concerten en events uitgezonden en is een eigen ‘extended radio’ format ontwikkeld, wat een mix is van gratis toegankelijke publieksactiviteit en broadcast in onze #Wunderbar. In 2021 is vanuit de radiostudio begonnen met een podcast-serie, waaronder een serie over rockmuziek van Leonor Faber-Jonker met als titel Pareidolia, een serie over experimentele en feministische muziek uit Zuid Korea met als titel Vitamina’s, een serie over het WORM >>> Netwerkpodiumproject met presentator Sammie Sedano, en een serie over protestsongs en activisme, in samenwerking met Dipsaus, van Mariam El Maslouhi.

Daarnaast was Radio WORM het platform voor Kunstblock Radio. Sinds enkele jaren werken alle non-profit kunstinstellingen voor beeldende kunst van de Witte de Withstraat samen onder de noemer Kunstblock. Omdat een wekelijkse publiekelijk toegankelijke kunstavond onder de geldende maatregelen onmogelijk werd, werkte het programma team aan een gezamenlijke radio-reeks. Per aflevering presenteerden 2 kunstinstellingen artiesten van onder hun paraplu, dit zorgde voor de artiesten ook voor inkomsten. WORM’s radiozender werd hiervoor ingezet.

Publicaties
Naast podcasts hebben we verschillende printed en online publicaties uitgegeven. WORM heeft haar avonturen tijdens het eerste jaar van de pandemie vastgelegd in ‘WORM in beweging’ die als print en ISSUU-mag is uitgebracht. Datzelfde geldt voor WORM GLOCAL’, een magazine over onze internationale activiteiten, zoals de innige relatie met de artist-community in Estland, het project Venues From The Future en de internationale activiteiten van onze Filmwerkplaats, en de impact die deze activiteiten en netwerken hebben op kunstproductie in Rotterdam. Daarnaast hebben we de productie van twee edities van het zine Vakschool van de Rotterdamse artiest, organisator en community leader Lukas Pasman, en de tweede editie van Klauw Magazine van het gelijknamige Rotterdamse collectief. Van verschillende projecten zijn ISSUU-magazines verschenen, zoals van Ghost Recordings, een internationale samenwerking van geluidskunstenaars en muzikanten en KONTRA, die een ‘lab-residentie’ in WORM afsloot met een publicatie en een performance.

Care

In WORM vonden verschillende activiteiten plaats waarin hulp en/of verlichting werd aangeboden voor mensen die extra getroffen waren door de consequenties van Covid. Zo werd er tijdens de lockdowns door de WORM-keukencrew gekookt voor ongeveer 50 senioren uit de directe omgeving van WORM. De maaltijden werden gedistribueerd door een team vrijwilligers van de organisatie Spirit 55+. WORM diende als verzamel-, vergader- en workshoplocatie voor verschillende lokale initiatieven, waaronder Take Care Take Out, XR, de actie van skaters op het Museumpark, Cool aan de Gang en initiatieven van WMO Radar. Drie keer per week verzamelden zich onder de naam Join Us, jonge mensen in WORM die zich eenzaam voelden. De bijeenkomsten in WORM droegen bij aan het sluiten van vriendschappen en het gezamenlijk ondernemen van activiteiten. Eind 2021 leidde dit tot de productie van een podcast serie over straatintimidatie. In mei hebben WORM en WMO Radar een project gerealiseerd in de wijk Nieuwehaven, waar jonge mensen met elkaar en met kunstenaars hebben gesproken over hun moeilijke positie in de buurt, in het bijzonder tijdens de pandemie. Reflectie vond onder andere plaats door teksten, beelden en performances te maken, die op een afsluitende buurtdag werden gepresenteerd. Met stichting Mano is in 2021 begonnen aan een samenwerking met een groep jonge mensen die uit Eritrea naar Nederland zijn gekomen, en die wekelijks in WORM muziek maken. Tot slot heeft een aantal fundraisers in WORM plaatsgevonden, waaronder Playing For Turkey, die zich richtte op geldinzameling naar aanleiding van de bosbranden in Turkije.

Workshops

Doorgaans maken workshops in WORM deel uit van een (exchange) residency waar kennisoverdracht wordt verweven in de programma's en de methode van de residerende kunstenaar of artiestengroep. Een aantal is al genoemd, een bijzondere workshop willen we hier noemen.

WORM Filmwerkplaats organiseerde in 2021 een reeks lezingen en onderzoekssituaties, waarin fotochemische processen werden onderzocht die het milieu niet overmatig belasten. Het gaat om het ontwikkelen van processen op basis van planten en huis-tuin-en-keuken ingrediënten met een lage toxiciteit. Een alternatieve chemie die een andere, nieuwe filmesthetiek oplevert. En waarbij de (chemische) componenten en hun herkomst op de voorgrond treden en de fysische verwerking van de (film)emulsie tijdens het doe-het-zelf proces wordt benadrukt. Pioniers uit het internationale netwerk van de Filmwerkplaats, zoals Hannah Fletcher, Mark Osterman, Ricardo Leite, en Filmwerkplaats-coördinator Esther Urlus, om kennis te delen en te ontwikkelen. De workshops vonden fysiek in WORM plaats, maar ook online en bereikten ruim 400 mensen. Naast het ontwikkelen van innovatieve manieren van werken met analoge film-apparatuur en chemicaliën vindt in in de Filmwerkplaats door het jaar heen (kennismakings)workshops, feedback-sessies en oefeningen plaats, en worden leden gestimuleerd nieuw werk te maken door screenings te organiseren en deze financieel te steunen.

Ondersteuning
WORM is een verzamelplaats voor mensen die zich willen manifesteren, met artistieke, culturele en maatschappelijke activiteiten. We zorgen voor ruimte, technische en inhoudelijke ondersteuning, en financiering. Ook helpen we mensen met het zoeken en vinden van externe financiering - zoals fondsen, adviseren we over fondsenwerving en helpen we bij het schrijven van aanvragen. Ook adviseren we jonge collectieven bij het zoeken naar de juiste organisatievorm en juridische status. Een voorbeeld hiervan is de jonge artiest Phil-E, die met de steun van WORM gebruik kan maken van financiering van het Fonds Cultuurparticipatie, of een grote hoeveelheid makers, kunstenaars en cultuurwerkers, die gebruik heeft kunnen maken van het 'Snelloket' van de Rotterdamse stichting Droom en Daad.

In een aantal gevallen treden we op als co-aanvrager om projecten mogelijk te maken, zoals bij het project Rotterdam Blues van Ruwhel Emers, samen met productiehuis Flow. Eind 2021 hebben we samen met Music Matters en Erasmus Universiteit, een helaas niet toegekende aanvraag ingediend, waarin we een voorstel deden voor een gedecentraliseerde vorm van subsidie distributie, waarbij veel meer eigenaarschap is voor geldverdeling bij collectieven en coöperaties zelf, onder andere door gebruik van digitale structuren en basisinkomens.

Rotterdamse makers
Door een verhoging van de bijdrage die WORM van de gemeente Rotterdam in het kader van de BKV ontvangt, is het mogelijk nog meer Rotterdamse beeldende kunstenaars en vormgevers te ondersteunen. Dit leidde onder andere tot curatorschappen van Henriette Müller (beeldende kunst), Ash Kilmartin (community radio) en Lichun Tsen (Filmwerkplaats), en tot productie- en expositiemogelijkheden voor tientallen Rotterdamse kunstenaars.

Ruimte voor kleinschalige bedrijvigheid
WORM heeft zich in 2021 verder ontwikkeld als ruimte waar start-ups en kleinschalige bedrijvigheid zich kan ontwikkelen. Onder andere een barbershop, een browniebakkerij en een muziekstreamingdienst/ eventorganisator hebben zich in WORM gevestigd. Er ontstaan interessante dwarsverbanden tussen deze ondernemers en WORM, die leiden tot kunstproductie (Haar&Hem), events (PRSPCT en Filmtuin) en radioshows (BOAZ). WORM stelt kantoor- en vergaderruimte beschikbaar en daar waar nodig advies en netwerk. We hebben bovendien een shared-space ingericht, waar verschillende (belangen)groepen gebruik van maken, zoals queer-organisaties, groepen die de klimaatverandering aan de orde stellen, gamers, zelforganisaties en de redactie van een jongerenkrant.

Samenwerking opleidingen
De in 2020 ingezette intensieve samenwerking met Albeda Theater is voortgezet. We hebben studenten ondersteund en gefaciliteerd bij hun afstuderen en studenten lopen stage bij onze techniekafdeling en de radio. Elke dinsdag werkt de techniekopleiding van Albeda in WORM, waarbij WORM technici ingezet worden voor instructie.

Studenten van WdKA, Codarts, Conservatorium Den Haag, Fontys en de HKU hebben samen met medewerkers in WORM projecten uitgevoerd, zoals exposities, performances en shows. Als dat kon was er publiek bij, als dat niet kon werd er gestreamd. Verschillende gastlessen van de WdK Academie vonden in WORM plaats, onder andere in samenwerking met het programma Noiserr en de muzikant Peaking Light over 'luisteren', met kunstenaar Jessica van Deursen werkten studenten aan de performance 'Dear Shapes in Space' en met Radboud Mens vond een workshopserie Audio-art plaats. Met studenten van de faculteit Cultuurwetenschappen van de Erasmusuniversiteit is een literatuurstudie uitgevoerd waarin de positie van populaire cultuur en popmuziek in cultuurparticipatie werd onderzocht. Dit onderzoek werd afgesloten met een presentatie en een lezing van Claire Bishop. Met leerlingen van OBS 't Landje is een podcast serie gerealiseerd, waarin hun culturele opvattingen en smaak centraal stond. Met BIS-instelling Marrès (Maastricht) en de Universiteit Maastricht is een NWA-aanvraag ingediend voor een onderzoek naar een lichamelijke

manier van dataverzameling en -verwerking, met als titel Making Sense of Data.

Tot slot hebben verschillende studenten van opleidingen vanuit het hele land een afstudeerproject in WORM gedaan en hebben studenten van onder andere de HKU, WdKA, Erasmus Universiteit, Grafisch Lyceum, Minerva Academie voor Popcultuur en Zadkine hun stage in WORM uitgevoerd.

WORM's opvattingen en methodiek werd besproken in onder andere publicaties van Prof Evert Bisschop Boele en dr Janna Michaels, van de Erasmus Universiteit.

Projecten

WORM >>> netwerkpodium

Het door het Fonds Cultuurparticipatie ge-cofinancierde project WORM >>> netwerkpodium is eind 2021 afgerond. Het project is in 2019 begonnen en had als doel het openstellen en democratiseren van onze programmering. Het uitgangspunt van decentraliseren van het curatorschap, onder andere door programma's op basis van dialoog tussen partner en WORM te laten ontstaan, is voor WORM erg belangrijk geweest. De samenwerkingsverbanden zijn enorm toegenomen, leveren een divers programma op en zorgen voor nieuwe publieksgroepen in WORM. Het project heeft geleid tot tientallen nieuwe programma's, met duizenden nieuwe bezoekers. Ook tijdens de pandemie hebben de partners gebruik kunnen maken van onze voorzieningen, voor onder andere productie, samenkomsten en streaming-activiteiten. De manier van werken die in dit project ontwikkeld is door onze programmamakers, producenten en technici, wordt in de komende jaren doorgezet en verder overgedragen. Ter afsluiting is een podcast gemaakt die vooral door collega-instellingen wordt gewaardeerd. Het project en onze aanpak hebben tot verschillende publicaties geleid.

Venues from the Future

De Europese Unie heeft bijgedragen aan het opzetten van een pan-Europees netwerk van kleine (pop)podia en artspaces, waartoe WORM het initiatief heeft genomen. Centraal staat de (bedreigde) positie van kleine podia, die strategieën moeten ontwikkelen om overeind te blijven in steden waar monopolisering van programmering dreigt door grote podia, en waar publieksloyaliteit, oa. door festivalisering niet vanzelfsprekend is. Bovendien is er door crises als de pandemie, opkomend populisme en klimaatverandering in hoge mate nood aan alternatieve vormen van cultuurproductie, samenkomst en participatie. WORM ontwikkelt deze strategieën samen met podia uit Krakow, Pristina, Belgrado, Aarhus, San Sebastian en Brussel, met wekelijkse samenkomsten en vier congressen. Het project wordt in 2022 afgerond met een video en publicatie. De samenwerking leidt daarnaast tot onderlinge uitwisseling van artiesten en cultuurwerkers.

ROMANO

Op initiatief van Music Matters en WORM heeft een aantal bijeenkomsten plaatsgevonden van Rotterdamse instellingen, muziekondernemers en artiesten, om te spreken over de vraag hoe de muzieksector kan bijdragen aan een veerkrachtig Rotterdam. De Canadees-Engelse onderzoeker Shain Shapiro trad hierbij op als inspirator en begeleider. Shapiro, schrijver van onder andere het Music City Resilience Handbook, heeft een aantal lezingen verzorgd voor de ongeveer 25 deelnemende organisaties en bijgedragen aan verschillende publicaties en aanvragen. De samenwerking moet op korte termijn leiden tot een Rotterdam Music And Nightlife Office (ROMANO), die als aanjager en regisseur optreedt voor muziekgedreven transities in Rotterdam.

PR

Een mijlpaal in 2021 was de realisatie van onze nieuwe website. De URL www.worm.org is nu een verzamelpunt, waarop de agenda te lezen is, kaarten kunnen worden gekocht, naar de radio kan worden geluisterd en waar een schat aan achtergrondinformatie te vinden is over onze programma's, onze partners, ons beleid en onze ideeën. Veel van het materiaal dat we publiceren maken we in eigen beheer en bestaat uit interviews met makers, verslagen van bijzondere events, maar ook artikelen over projecten die we buiten WORM realiseren of artiestengemeenschappen die we interessant vinden.

In 2021 zijn twee magazines uitgebracht: WORM in beweging, over onze activiteiten in de eerste lockdown, en WORM Glocal, over de verbondenheid en de impact van internationale relaties op lokale structuren. In 2022

wordt een derde magazine uitgebracht dat een weerslag geeft van het project Venues From The Future.

Publicaties over WORM en over onze producties kregen aandacht onder andere in de NRC, Metropolis M, Pitchfork, The Quietus, Time Out, BBC, The Wire, Forbes Magazine, ELLE, NOS journaal, RTV Rijnmond en Vice.

Organisatie

Onze organisatie kende in 2021 op een aantal belangrijke posities mutaties. Onze hoofd bedrijfsvoering maakte een mooie stap in haar carrière. Het bleek moeilijk om mensen te werven die voldeden aan het profiel van wat we zochten voor de functie van het zakelijk management van WORM. Daarom hebben we gekozen voor een alternatief: een ontwikkeltraject waarin twee jonge beloftevolle mensen met vakmatige en persoonlijke coaching naar deze positie toe kunnen groeien. Door samenwerking met de HR-afdeling van concertzaal De Doelen en een ervaren controller is kwaliteit geborgd. Ook ons programmateam kende mutaties. Met het vertrek van de programma-manager konden we in onze organisatie schuiven met posities, waardoor we ruimte konden geven aan de ambities van talentvolle medewerkers die zich de afgelopen periode aan ons gebonden hadden.

Door de situatie van de lockdowns kregen onze horecamedewerkers - waarvan een groot gedeelte een beeldende kunstpraktijk heeft - de ruimte om binnen ons organisatie op een andere manier een bijdrage te leveren. Een aantal van hen nam de mogelijkheid om binnen WORM programma's te organiseren. Dit leverde fantastische resultaten op, waaronder het belangwekkende 'My Pandemic Year' en de residentie van Wartakawasna, dat door één van onze medewerkers is geïnitieerd. Ook bijdragen aan exposities in WORM, het voorbereiden van projecten die in 2022 uitgevoerd gaan worden, de bijdragen aan onze radio-broadcasts en de ontwikkeling van de game WORM-HOLE ontstonden door ruimte die er kwam door de lockdowns. We onderzoeken de mogelijkheden om dit gegeven door te zetten in onze programmering, zonder dat het de mogelijkheden van mensen die van buiten WORM met programmavoorstellen komen beperkt.

Met de toetreding tot de BIS konden we de ondersteuning van onze werkplaatsen verder versterken. Dat betekende dat er uitbreiding kon komen voor onze werkplaatsbeheerders en dat we ruimte konden maken voor de inhoudelijke en productionele ondersteuning van producties.

Ook in 2021 kende WORM een personeelsvertegenwoordiging (PVT). De ontwikkeling van formele medezeggenschap in onze organisatie van onze medewerkers is een punt van aandacht. Ook heeft WORM inmiddels zodanige omvang dat de inrichting van een ondernemingsraad (OR) gerechtvaardigd lijkt.

Medezeggenschap wordt op informele wijze georganiseerd in verschillende vormen, op afdelingsniveau en op het niveau van de gehele organisatie. Een belangrijk gremium is het Future Team, waarbij we met vertegenwoordigers uit de hele organisatie spreken over onze toekomst-ideeën en wat er voor nodig is om die ideeën te realiseren. Het Future Team komt ongeveer eens per twee maanden bijeen. Daarnaast organiseren we Team Dagen, waarin we onder begeleiding van Ernestine Comvalius en Simone Zeefuik met elkaar spreken over onze manier van werken, onze communicatie en hoe we WORM verder kunnen ontwikkelen.

Door de pandemie was er relatief veel ziekte van WORM-medewerkers. Er is één medewerker langdurig ziek, voor het overige gaat het om kortdurige ziektemeldingen. We maken gebruik van een arbodienst die in voorkomende gevallen wordt ingezet. In 2021 is het proces van vernieuwing van de RI&E ingezet, dat wordt in 2022 afgerond. WORM kent een externe persoon voor vertrouwenskwesties en persoonlijke ontwikkeling waar medewerkers van gebruik kunnen maken. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van scholingsmogelijkheden.

Gebouw

Het gebouw is in bezit van Nadruk, onze huisbaas. Samen met Nadruk kijken we hoe we WORM toegankelijker en duurzamer kunnen maken. In 2021 is de aanpassing van onze toiletten gerealiseerd, die nu voor iedereen te gebruiken zijn. De realisatie van een lift is door financiële onzekerheid door de pandemie uitgesteld tot 2022. In 2021 is het dak van ons pand vol met zonnepanelen geplaatst, als onderdeel van een plan

om het voormalige NRC-gebouw CO2-neutraal te maken. Volgens planning is dit in 2023 afgerond.

Vooruitblik 2022

2022, inmiddels bijna drie maanden oud, lijkt een jaar te worden waar veel meer mogelijk is. De eerste weken van heropening zijn veelbelovend, er is veel belangstelling, mensen hebben er zin in. Er is veel aanbod, zowel van mensen die in WORM wat willen doen, als producties die we willen en kunnen boeken. Tegelijkertijd hangt er door de situatie in de wereld - oorlog, corona, klimaat, racisme en populisme - een donkere wolk boven. In deze onzekere tijd kunnen we als kunstorganisatie van betekenis zijn door solidair te zijn met iedereen die te lijden heeft onder deze situatie, door initiatief te nemen, door ruimte te hebben om samenzijn te ervaren, door ontmoeting, door jezelf te laten zien, om gehoord te worden, om in beweging te komen en om te ontsnappen.

We blijven positief en enigszins onbevangen naar de wereld om ons heen kijken. Onze plannen blijven daarbij onveranderd. Onze missie, waarin we de weerbarstige, unieke en maffe manifestaties waar onze medemens mee op de proppen komt steunen met betaalbare ruimte, menskracht en netwerken, staat centraal in ons handelen. Dat doen we Glocal, wereldwijd en superlokaal.

Lokaal blijven we een open voorziening waar initiatieven uit de buurt en uit de stad worden ondersteund en waar op die manier bijzondere ontmoetingen en producties tot stand komen. Daarbij heeft de ondersteuning van de producties onze aandacht. We onderzoeken op welke wijze we meer waarde kunnen toevoegen aan de initiatieven van de mensen die in WORM willen produceren. Het gaat daarbij om technische en inhoudelijke ondersteuning, maar ook om ondersteuning in de ontwikkeling van de carrière, de organisatievorm en -inrichting, en distributie en export van producties. We blijven aansluiten bij de energie en onafhankelijkheid die vrijkomt in een DIY (Do It Yourself) proces. Door gebruik te maken van de horizontale netwerken en onderlinge steun die kenmerkend is voor de DIY-cultuur versterken en versnellen we de mogelijkheden voor kunstenaars om in deze netwerken werk te maken, te presenteren en te distribueren.

Zo worden met verschillende Rotterdamse cultuurwerkers en makers producties gerealiseerd, waaronder Ivan Winter en Sharif Noël. Daarnaast ontwikkelen we met Thais DiMarco de performance ‘The Goldfish Bleeding…’. gebaseerd op de Mexicaanse worsteltraditie Lucha Libre, die op meerdere podia gaat spelen. Daarnaast ondersteunen we een tweetal producties op Arcadia, het festival in Leeuwarden.

In Rotterdam zetten we de samenwerkingen met onze partners door. Met WMO Radar en Albeda ROC verdiepen we de samenwerking met meerdere activiteiten, producties en presentaties. De samenwerking met Mano leidt tot een productie van de Eri-band die we op Oerol gaan brengen. Deze samenwerkingen richten zich specifiek op jonge mensen, waarvoor we post-covid perspectief willen bieden. Ook het netwerk van podia waarin we bijzondere producties laten circuleren is door Covid getroffen. We gaan helpen waar we kunnen en willen zo een sterk alternatief circuit ontwikkelen.

In 2022 starten we met SPECTRAL, een internationale samenwerking vanuit WORM Filmwerkplaats, waarin met geestverwante DIY artist-run film-labs in Litouwen, Spanje, Duitsland, Portugal en Frankrijk wordt samengewerkt. SPECTRAL is een acroniem voor Spatial, Performative + Extended Cinematics - Transnational Research by Artist-run Labs en richt zich op Extended Cinematic Art. Het doel is de faciliteiten voor deze vorm te verbeteren en de labs open te stellen voor artist-in-residency programma’s waar nieuw werk wordt gemaakt, gepresenteerd en gedistribueerd. SPECTRAL wordt gesteund door het programma Creative Europe.

Een ander Europees samenwerkingsverband is Venues from the Future, een netwerk waarin zeven Europese podia en art-spaces samenwerken om lokale initiatieven te laten circuleren in een internationaal netwerk. Dit wordt gedaan in de vorm van ‘Exchange Residencies’, waar internationale artiesten en cultuurwerkers worden verbonden aan lokale collectieven. In april vindt in dit kader een congres in WORM plaats.

Organisatorisch veranderen we in 2022 ons bestuursmodel van stichtingsbestuur naar raad van toezicht. Daarbij zullen twee posities in de RvT vacant komen.

BALANS PER 31 DECEMBER 2021
Na bestemming resultaat

ACTIVA	31-12-2021		31-12-2020	
Materiële vaste activa				
Inventaris en inrichting				
Inrichting theater	236.965		344.022	
Financiële vaste activa				
Lening u/g	13.398		15.055	
		250.363		359.077
Vlottende activa				
Voorraden	15.709		15.337	
Vorderingen	116.230		122.242	
Belastingen en premies	37.260		45.631	
Liquide middelen	667.299		502.206	
		836.498		685.416
		1.086.861		1.044.493

PASSIVA	31-12-2021		31-12-2020	
Eigen vermogen				
Algemene reserve	16.258		16.258	
Bestemmingsreserves	519.900		344.358	
		536.158		360.616
Voorzieningen		30.000		30.000
Langlopende schulden		56.990		222.268
Kortlopende schulden				
Kortlopende schulden	446.458		415.615	
Belastingen en premies	17.255		15.994	
		463.713		431.609
		1.086.861		1.044.493

FUNCTIONELE REKENING VAN BATEN EN LASTEN

		Begroting	
BATEN	**2021**	**2021**	**2020**
Publieksinkomsten			
Recette	27.725	28.000	63.164
Overige publieksinkomsten	371.603	692.000	433.199
Totaal Publieksinkomsten	399.328	720.000	496.363
Vergoedingen Co producenten	0	0	2.540
Overige directe inkomsten	62.912	0	49.873
Totaal overige directe inkomsten	62.912	0	52.413
Totaal directe inkomsten	462.240	720.000	548.776
Indirecte inkomsten	13.960	15.000	16.320
Bijdragen uit private middelen			
Private Middelen - private fondsen	4.715	30.000	6.476
Totaal bijdragen uit private middelen	4.715	30.000	6.476
TOTAAL EIGEN INKOMSTEN	480.915	765.000	571.572
Subsidies			
Totaal structureel OCW	350.274	343.189	0
Totaal structureel Gemeente	844.300	836.800	734.500
Totaal structureel publieke subsidie	273.024	148.030	278.826
Totaal structurele subsidies	1.467.598	1.328.019	1.013.326
Incidentele publieke subsidies	551.857	260.726	741.929
Totaal subsidies	**2.019.455**	**1.588.745**	**1.755.255**
TOTALE BATEN	**2.500.370**	**2.353.745**	**2.326.827**
LASTEN			
Beheerlasten: Materiële lasten	587.208	627.031	568.441
Beheerlasten: Personeelslasten	250.299	294.672	267.326
Totaal Beheerlasten	837.507	921.703	835.767
Activiteitenlasten: Materiële lasten	278.628	401.940	313.241
Activiteitenlasten: Personeelslasten	1.200.161	1.030.102	871.292
Totaal Activiteitenlasten	1.478.789	1.432.042	1.184.533
TOTALE LASTEN	2.316.296	2.353.745	2.020.300

SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	184.074	0	306.527
Rente baten/-lasten	-237	0	-259
Overige baten en lasten	-8.295	0	-1.700
Totaal	-8.532	0	-1.959
EXPLOITATIE RESULTAAT	175.542	0	304.568

Het resultaat wordt als volgt verdeeld	**2021**	**2020**
Onttrekking bestemmingsreserve Ubik Cash	**3.720**	**3.720**
Onttrekking bestemmingsreserve Terras	**2.530**	**3.126**
Onttrekking bestemmingsreserve P.A.	**0**	**7.602**
Onttrekking bestemmingsreserve Website	**955**	**955**
Toevoeging bestemmingsfonds Continuïteit Inkomsten Kunstenaars	**-182.747**	**-319.971**
Onttrekking Algemene reserve		
Totaal	**-175.542**	**-304.568**

ALGEMENE TOELICHTING

AARD DER BEDRIJFSACTIVITEITEN

De stichting stelt zich ten doel het bevorderen, uitdragen, stimuleren, aanbieden en begeleiden van culturele activiteiten vanuit de verschillende kunstdisciplines, waarvan het ontwikkelend en eigentijds karakter zo veel mogelijk voorop staat. Dit ter stimulering en aanvulling van het, met name rottedamse, culturele leven.

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAAT BEPALING

De balanswaardering en de bepaling van de resultaten zijn geschied op basis van de historische kostprijs. Voorzover niet anders vermeld zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde.
Op de materiële vaste activa wordt lineair afgeschreven waarbij de afschrijvingstermijn is gebaseerd op de geschatte economische gebruiksduur.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs of lagere marktwaarde.

Vorderingen

Deze worden voor de nominale waarde verantwoord, onder aftrek van een voorziening voor dubieuze vorderingen.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

De baten worden voorzover niet anders vermeld, toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

In de rekening van baten en lasten zijn de resultaten van de verschillende lasten- en baten componenten van de producties en projecten opgenomen. Het saldo van nog doorlopende producties wordt in de balans opgenomen.

De stichting is niet onderworpen aan de vennootschapsbelasting.

Verslaggeving

Bij het opstellen van de jaarrekening zijn de normen, die worden gesteld in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, aangevuld met de specifieke richtlijnen gevolgd.

Daarbij wordt de Richtlijn 640 organisaties zonder winststreven (Raad van de Jaarverslaggeving) voorzover mogelijk nageleefd.

In afwijking van de Richtlijnen van de Raad van de Jaarverslaggeving (640) zijn bijdragen van derden als baten verantwoord en het niet bestede deel is verantwoord onder de overlopende passiva. Volgens de Richtlijnen van de Raad van de Jaarverslaggeving (640) dient het niet bestede deel via de resultaatbestemming aan een bestemmingsfonds toegevoegd te worden.

Going Concern

Het Coronavirus heeft in 2021 het dagelijkse leven en dus ook onze bedrijfsvoering drastisch veranderd. Dankzij de flexibiliteit en de forse inzet van onze medewerkers en met behulp van steunmaatregelen van de overheid hebben wij in het boekjaar 2021 geen grote (negatieve) consequenties gezien voor wat betreft rentabiliteit en solvabiliteit van onze stichting. Vanzelfsprekend zijn wij bij de beoordeling van onze activa en passiva nagegaan of een aanpassing nodig is vanwege de pandemie, maar dat bleek niet het geval of dat heeft in een beperkt aantal gevallen tot slechts kleine aanpassingen geleid.

TOELICHTING OP DE BALANS

MATERIËLE VASTE ACTIVA

De afschrijving is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:
- vanaf moment van ingebruikneming;
- over de inrichting en inventaris wordt 20% afgeschreven
- over de verbouwing wordt 10% afgeschreven
- over de apparatuur wordt 20% en 33,33% afgeschreven

	Inrichting theater euro
Historische kostprijs	2.296.642
Cumulatieve afschrijvingen	1.952.620
Boekwaarde 1-1-2021	344.022
Investeringen	108.853
Desinvesteringen	
Desinvesteringen afschrijving	
Afschrijvingen	215.910
Boekwaarde 31-12-2021	236.965
Historische kostprijs	2.405.495
Cumulatieve afschrijvingen	2.168.530
Boekwaarde 31-12-2021	236.965
Verzekerde Waarde	

Investeringen:

Sleutelplan - Breur	**5.761**
Verbouwing Toiletten	**48.514**
Brandinstallatie - Nadruk	**24.763**
Rioolpomp - Duyvelaar Pompen	**2.953**
AEM - Audio Electra Mattijsen	**7.417**
Diverse apparatuur - Thomann	**3.754**
Diverse apparatuur - Bax	**4.618**
Camera apparatuur	**4.873**
TOMLAAN - fee internet	**4.700**
Roland Space Echo RE 201 - Fengler	**1.500**
Totaal	**108.853**

FINANCIELE VASTE ACTIVA

	31-12-2021	31-12-2020
Lening Stager	13.398	15.055

TOELICHTING OP DE BALANS

VLOTTENDE ACTIVA

Omschrijving		31-12-2021	31-12-2020
Voorraad		13.600	13.646
Emballage		2.109	1.691
Totaal voorraden		15.709	15.337

VORDERINGEN

Omschrijving		31-12-2021	31-12-2020
Debiteuren	1)	19.960	14.758
Voorziening dubieuze debiteuren		-5.296	0
Subsidie vorderingen			
Mondriaan		25.000	0
Meemaken podium		0	9.153
Podium Start		21.772	11.378
Overige vorderingen			
Vooruitbetaalde kosten		30.503	84.878
Te ontvangen baten		13.800	0
Borg		200	200
Overige vorderingen		10.291	1.875
Totaal vorderingen		116.230	122.242

1) Van de vorderingen is op 31 december 2021 € 7.431 ouder dan 90 dagen.

LIQUIDE MIDDELEN

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2020
Kas	8.954	7.785
Rabobank	658.345	494.421
Totaal	667.299	502.206

Belastingen

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2020
BTW	37.260	45.631
Totaal	37.260	45.631

TOELICHTING OP DE BALANS

EIGEN VERMOGEN

Algemene reserve	31-12-2021	31-12-2020
1-jan	16.258	16.258
Mutaties:		
Resultaat	0	0
Totaal	16.258	16.258

OVERIGE BESTEMMINGSRESERVES

Bestemmingsreserves Continuïteit Inkomsten Kunstenaars	31-12-2021	31-12-2020
Saldo 1-1	319.971	0
Toevoeging	182.747	319.971
Totaal	502.718	319.971

Bestemming reserves ubik-horeca-zaal-publiciteit	31-12-2021	31-12-2020
Saldo 1-1	24.387	39.790
onttrekkingen	7.205	15.403
Totaal	17.182	24.387

Voor diverse investeringen is een subsidie verkregen die in een bestemmingsreserve is gestort. Jaarlijks wordt per onderdeel een vast bedrag onttrokken.

VOORZIENINGEN

Voorziening groot onderhoud	31-12-2021	31-12-2020
Saldo 1-1	30.000	30.000
	30.000	30.000

Deze voorziening is voor de vervanging van de lift. In 2022 gaat deze vervanging plaatsvinden

LANGLOPENDE SCHULDEN		31-12-2021	31-12-2020
Investeringssubsidie Worm Re-)create	1)	0	148.024
Investeringssubsidie CASH UBIK	2)	33.750	41.250
Investeringsbijdrage Technische apparatuur	3)	8.809	13.524
Lening Cultuurfonds	4)	14.431	19.470
		56.990	222.268

1) Dit is een subsidie die is verkregen voor de verbouwing in 2011. In 2021 is het restant ten gunste van de winst en verlies rekening geboekt.

2) Dit is een subsidie voor de dekking voor de verbouwing van het Ubik pand. Jaarlijks wordt er € 7.500 naar het resultaat geboekt.

3) In 2019 heeft het Prins Bernhard Fondsen bijdrage gegeven voor de aanschaf van Technische Apparatuur. In 2019 en 2020 is de apparatuur voor een bedrag van € 84.036 aangeschaft. De afschrijving in 2021 is 19.811. Een evenredig deel (€ 4.715) wordt aan deze investeringsbijdrage onttrokken.

4) Dit is een lening van het cultuurfonds. Deze lening is op 31 oktober 2024 totaal afgelost.

TOELICHTING OP DE BALANS

KORTLOPENDE SCHULDEN

Omschrijving		31-12-2021	31-12-2020
Crediteuren		62.444	45.704
Salarissen			
Vakantiegeld		33.187	28.654
Pensioenfonds		22.987	0
Overlopende Passiva		92.016	20.571
Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW)		162.962	120.658
Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL)		0	96.189
Vooruit ontvangen subsidies			
Fonds Podiumkunsten Nieuwe Makers	**1)**	72.862	103.839
Totaal		446.458	415.615

1) In 2019 kreeg Worm van Fonds Podiumkunsten een toezegging van € 100.000 voor het Nieuwe makers traject. In 2020 kwam er ivm de corona een extra bedrag van € 22.500. In 2020 en 2021 zijn de gemaakte kosten € 49.638. Hierdoor is er € 72.862 nog te besteden in 2022.

BELASTINGEN EN PREMIES	31-12-2021	31-12-2020
Loonheffing	17.255	15.994
	17.255	15.994

Dit betreft de loonheffing over de maand december

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Meerjaren subsidie 2021-2024

Door de Gemeente Rotterdam is voor een periode van 4 jaar (cultuurnota periode 2021-2024) subsidie toegekend. Het subsidiebedrag wordt per jaar beschikt.
Door het Ministerie van O.C. en 'W is eveneens voor een periode van 4 jaar subsidie toegekend. De nog niet verantwoorde baten zijn als volgt:

Gemeente Rotterdam	2022	2023	2024
Totaal Gemeente Den Haag	836.800	836.800	836.800

Ministerie van OCW	2022	2023	2024
Totaal Ministerie OCW	350.274	350.274	350.274

Huurcontract pand worm

Worm is een huurcontract aangegaan met de Nadruk 2 B.V. voor een periode van 5 jaar. De huurovereenkomst wordt na het verstrijken van deze periode verlengd voor een duur van 5 jaar. Jaarlijks wordt de huur geïndexeerd. De vastgestelde huurprijs over 2021 bedraagt € 134.063.

TOELICHTING OP DE REKENING VAN BATEN EN LASTEN

	2021	Begroting 2021	2020
DIRECTE OPBRENGSTEN			
Publieksinkomsten			
Recette	27.725	28.000	63.164
Uitkoop			
Horeca	367.735	669.000	433.199
Overige publiek inkomsten	3.868	23.000	0
Totaal publieksinkomsten	399.328	720.000	496.363
Overige directe inkomsten			
Bijdrage	0	0	2.540
Huur zalen studio's	280	0	1.786
Overige directe inkomsten	62.632	0	48.087
Totaal overige inkomsten	62.912	0	52.413
INDIRECTE INKOMSTEN			
Verhuur Ruimte	12.600	15.000	0
Verhuur kantoren	0	0	16.320
Overige indirecte opbrengsten	1.360	0	0
Totaal indirecte inkomsten	13.960	15.000	16.320
Bijdragen uit private middelen			
Koorproject	0	30.000	0
Prins Bernhardfonds - OPA	4.715	0	6.476
	4.715	30.000	6.476
Structureel Gemeente			
Gemeente Rotterdam	710.300	710.300	648.000
Gemeente Rotterdam BVK	126.500	126.500	79.000
Gemeente Rotterdam Ubik	7.500	0	7.500
	844.300	836.800	734.500
Structureel publieke subsidie overige			
Mondriaan Stichting	125.000	0	125.000
Ministerie van OCW	350.274	343.189	0
Recreate tbv afschrijving	148.024	148.030	153.826
	623.298	491.219	278.826
Totaal structureel	**1.467.598**	**1.328.019**	**1.013.326**

TOELICHTING OP DE REKENING VAN BATEN EN LASTEN

Incidentele publieke subsidies	2021	Begroting 2021	2020
NFPK subsidie SKIP	35.189	45.000	19.238
Fonds Cultuur Participatie - Phil E	13.889	20.000	0
Stimuleringsfonds Reg Feedback	0	70.000	0
Meemaak podium	15.000	15.000	30.511
Fonds Podium Kunsten - Nieuwe Makers	30.977	42.000	18.661
Fonds Podium Kunsten - REIO	4.615	0	0
Mondriaan Stichting - corona steunfonds	0	0	595.900
Mondriaan Stichting - MPI	12.500	0	0
Ministerie van OC en W - corona steunfonds	413.200	0	0
Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW)	0	48.654	73.619
TOGS	0	0	4.000
Diverse fondsen	26.487	20.072	0
Totaal incidentele publieke subsidies	551.857	260.726	741.929

TOELICHTING OP DE REKENING VAN BATEN EN LASTEN

	FTE's	2021	FTE's	Begroting 2021	FTE's	2020
BEHEERLASTEN PERSONEELSLASTEN						
Personele lasten						
Directie	0,95	73.272	0,95	73.988	0,95	71.218
Bedrijfsvoering	0,66	35.537	0,90	50.184	0,84	39.274
Financiële zaken	0,80	33.258	0,80	36.538	0,80	32.600
Algemeen Zaken	0,30	11.824	0,30	12.444	0,30	11.151
Stagiaires	3,40	6.747	2,51	5.628	3,74	6.260
beheer en schoonmaken	1,01	29.581	1,00	24.000		36.013
Overige personeelskosten						
Eigen verbruik		39.349		66.990		38.234
Overige personeelskosten		20.731		24.900		32.576
Uitkering ziektegeld				0		
Totaal beheerlasten: personeelslasten	7,12	250.299	6,46	294.672	6,63	267.326

		2021	Begroting 2021	2020
Beheerlasten: materiële lasten				
Huisvestingskosten				
Huur Worm	1)	129.063	160.113	130.177
Huur UBIK	1)	83.077	85.500	84.536
Huur kubus en Wielewaal		1.500	1.500	2.430
Gas/licht/water/service kosten		51.999	56.322	51.584
Onroerend zakenbelasting		1.925	2.225	1.371
Schoonmaken		24.431	24.000	21.082
Onderhoud gebouwen		10.713	15.057	13.920
Overige huisvesting		0	0	1.090
Afschrijvingen		171.183	174.627	170.683
Overige Huisvestinglasten		2.785	400	0
Totaal beheerlasten: materiële lasten		476.676	519.744	476.873

1) De huur over 2021 bedroeg € 132.063. Worm heeft een eenmalige vergoeding ontvangen van € 3.000 voor verstoringen.

Kantoorkosten			
kantoorkosten	2.447	6.950	2.124
Klein kantoor apparatuur	5.858	450	1.417
Ict/telecom	9.249	5.720	5.886
Contributies en abonnementen	14.626	9.200	11.720
Administratieve assistentie	18.121	15.000	14.271
Accountantskosten	27.590	20.000	21.661
Verzekeringen	12.755	15.000	15.159
Advieskosten	2.235	4.500	8.055
Huur Lockers	0	2.500	0
Bankkosten	7.208	8.500	8.084
Representatie	1.268	6.000	0
Overige kantoorkosten	5.905	11.350	589
Afschrijvingen	3.270	2.117	2.602
Totaal beheerlasten: materiële lasten	110.532	107.287	91.568

TOELICHTING OP DE REKENING VAN BATEN EN LASTEN

		2021		Begroting 2021		2020
Activiteiten: Personeelslasten						
Artistieke staf	1,37	63.367	1,20	55.448		52.814
Publiciteit	1,55	52.944	0,80	33.990	1,41	50.024
Techniek en productie	4,67	186.236	5,00	191.422	4,93	193.226
Pirate bay	0,20	13.854	0,20	7.303	0,20	6.580
Horeca bedrijfsleiding	1,88	82.016	1,90	89.566	1,91	79.921
Horeca oproepkrachten	12,54	364.507	11,10	409.506	11,42	302.920
Stagiaires		0	0,72	1.620		0
Honoraria/Gage		230.255		169.526		128.313
Techniek extern		43.762		50.000		0
Programmeurs		24.989		0		9.081
Publiciteit		134.908		0		0
zzpérs		0		0		43.997
beveiliging		3.323		21.721		4.416
Totaal activiteitenlasten: personeelskosten	22,21	1.200.161	20,92	1.030.102	19,87	871.292

De leden van de Raad van Toezicht zijn onbezoldigd.
De sociale lasten (€ 150.385) zijn bij de salariskosten inbegrepen. Met ingang van 1 september 2021 is Worm deelnemer aan het pensioenfonds Bibliotheken. De pensioenpremie over 2021 is € 14.041.

Gegevens naar aanleiding van de WNT

Bedragen x € 1	**J. Brands**	
Functie(s)		
	2021	**2020**
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,95	0,95
Gewezen topfunctionaris	nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking	ja	ja
Individueel WNT-maximum	**201.000**	**201.000**
Bezoldiging		
Beloning	61.429	60.900
Beloningen betaalbaar op termijn	1.657	0
Subtotaal	63.086	60.900
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0
Totaal bezoldiging	63.086	60.900

TOELICHTING OP DE REKENING VAN BATEN EN LASTEN

Het aantal formatieplaatsen van de stichting is per balansdatum op de volgende manier ingevuld:

Functie	regulier in fte
Directie	0,95
Bedrijfsvoering	0,33
Financiële zaken	0,80
Algemeen Zaken	0,30
Stagiaires	1,97
Beheer en onderhoud	0,75
Artistiek personeel	1,03
Publiciteit personeel	1,55
Techniek en productie personeel	4,35
Pirate bay personeel	0,20
Horeca bedrijfsleiding	1,88
Horeca oproepkrachten	11,19
Totaal	**25,30**

	2021	Begroting 2021	2020
Activiteitenlasten: Materiële lasten			
Programmakosten			
Security	2.851	0	9.483
Vrijwilligers	4.860	0	1.479
Reis en verblijfkosten	19.301	15.150	7.639
eigen verbruik artiesten	9.026	22.220	11.492
MSP kosten	2.666	4.040	2.295
BUMA/Contributies podium	4.131	10.100	5.236
Onderhoud apparatuur/werkplaats	3.400	14.140	7.421
Techniek/Huur apparatuur	14.928	35.350	18.278
Afschrijvingen	36.890	22.191	26.824
Overige materiaalkosten	37.477	0	6.437
Publiciteit			
publiciteit	9.036	20.700	30.853
Verhuur			
verhuurkosten	0	25.000	34.212
Horeca			
Inkoop horeca	122.710	195.200	126.199
Overige kosten horeca	6.785	28.400	19.916
Afschrijvingen	4.567	9.449	5.477
Totaal activiteitenlasten: materiële lasten	278.628	401.940	313.241

Bepalingen omtrent resultaatbestemming

Het exploitatie resultaat van € 175.542 is vooruitlopend op het bestuursbesluit als volgt verdeeld:

Onttrekking bestemmingsreserve Ubik Cash	**3.720**
Onttrekking bestemmingsreserve Terras	**2.530**
Onttrekking bestemmingsreserve Website	**955**
Toevoeging bestemmingsfonds Continuïteit Inkomsten Kunstenaars	**-182.747**
Onttrekking Algemene reserve	**0**
	-175.542